

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

Associació P. Forana
Princesa, 24
07240 Sant Joan

DE 1992 • N° 182

1892 • 1992
CENTENARI
AJUNTAMENT DE SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

LA COSA NOSTRA

Crisi

Les previsions s'han complit. L'equip de govern integrat per persones que representen tot el ventall polític llorenç, dreta, centre, esquerra i independents -encara que les tres primeres opcions també ocupassin un espai dins l'oposició-, no ha aconseguit arribar a l'any de durada i s'ha desfet pel seu propi pès.

A hores d'ara pensam que són poques les persones que s'han sorprès de la crisi municipal, provocada, almanco en el seu darrer tram, per Jerònia Mesquida. Ja feia temps que se sabia que les relacions entre la regidora del PSOE i els representants del CDS i Son Carrió no eren les més adients per mantenir un pacte que ja va néixer ferit d'ala. El temps no ha fet més que corroborar l'opinió general de que un equip basat més en els personalismes i en l'afany d'ocupar una parcel·la de poder que no en la homogeneïtat ideològica no tenia futur. Si a això hi afegim una manca de confiança mútua per mor de les estirades que hi va haver entre en Mateu Puigròs i na Jerònia Mesquida a l'hora d'ocupar la primera plaça del PSOE, la crisi no haurà estat més que la conseqüència lògica d'una agrupació mal feta.

Si ara en Tomeu Pont entràs a formar part de l'equip de govern -cosa que a hores d'ara encara no està gens assegurada- ens trobaríem amb una situació més normal, maldament encara no ho sia de tot, ja que el seu partit i el del batle estan fent passes per juntar-se amb la resta de forces de centre de les illes. Lo lògic seria que dues persones que militen dins el mateix partit també governassin juntes, però ja se sap que no sempre és la lògica la que regeix les relacions municipals.

Si no és així, en vista que n'Antoni Sansó s'ha negat a formar part d'un nou pacte, ens trobaríem amb un govern en minoria, amb tots els problemes que això suposa. Recordem les complicacions que tengueren en Tomeu Brunet i en Tomeu Pont governant d'aquesta manera, i les posteriors conseqüències polítiques que hagueren d'afrontar. L'únic punt a favor d'aquesta alternativa és que l'oposició es troba dividida i és difícil que faci un front comú per mirar de controlar les decisions. Així i tot no és una situació desitjable i que redundi en benefici del funcionament de les tasques municipals.

En fi, haurem d'esperar aconteixements, i fer precís perquè els assumptes importants i necessaris que té el poble no es vegin aturats per mor de les discrepàncies dels nostres dirigents. Altrament s'haurà posat una pedra més per aixecar el mur que separa els desitjos dels llorençins dels interessos dels seus polítics.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Abril de 1992

Número 182

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: *Apóstol y Civilizador* (Petra)

Dipòsit legal: 765-1973

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Joana Domenge
Felip Forteza
Maria Galmés
Guillem Pont
Guillem Quina
Antònia Servera
Guillem Soler

Col·laboren

Josep Cortès	La Cosa Nostra	Portada
	Eleccions P. Forana	3
	Crònica Informal	4
	Espipellades	11
Onofre Arbona	El nou casal	3
Sol, i de dol	Confirmació '92	5
	Batec	6
Ignasi Umbert	Ruptura del pacte	8
PSM	Temps de rebaixes	10
PP-UM	Clavegueram	12
Antoni Sansó	A Pepe Dagnino	13
Pere Galmés	Evasió	14
Jaume Galmés	Un de Paul Verlaine	14
Antònia Garcia	Gastro... "mania"	15
Joana Sureda	Educació vial	16
Sintagma	Opera	17
Maria Galmés	Si lleu...	18
	Demografia	18
	Comptabilitat	
Xesc Umbert	El temps de març	19
Guillem Pont	Sant Llorenç, ahir	20
Bel Nicolau	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

El nou casal

Ja es pot dir, sense por a equivocar-se, que l'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha arribat a la majoria d'edat. Una afirmació que té tota la força i envergadura que li proporcionen els dotze anys d'existència, haver assolit el nombre de cinquanta publicacions i tenir des d'ara casa pròpia.

Era el 23 de febrer de 1980 quan en el local del setmanari *Dijous* d'Inca, una junta promotora en representació de 14 revistes de la part forana de Mallorca procedia a l'aprovació d'uns estatuts, el quals, a partir d'aquell moment haurien de donar personalitat jurídica a la naixent associació *encarregada de la representació, gestió defensa dels interessos comuns de les publicacions periòdiques radicals a la part forana de l'illa de Mallorca*.

I ara, dotze anys després, quan ja l'entitat ha pres més força i és de cada dia més tenguin en compte pels diferents estaments polítics, socials i religiosos, tant de caràcter regional com local, aquesta Associació de Premsa Forana de Mallorca pot reafirmar la seva essència i, de cara al futur, disposar d'una llar que l'enco-

Carles Costa presenta les autoritats assistents a l'acte

beirà. Els seus membres no hauran d'anar més de manlleves perquè es podran allotjar dins ca seva. Un edifici que fa poc més d'un any fou comprat i ara, després d'esser quasi totalment remodelat, està en condicions de poder satisfer les ambicions dels més exigents. La gran hemeroteca, l'espaiós saló d'actes, la secretaria, el vestíbul, el pati interior, la foganya, el rebost, els serveis... constitueixen les dependències de l'esvelt casal, d'estil mallorquí, seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, acompanyat a la vila de Sant Joan.

Se cercà i es trobà una casa situada enmig del poble en una localitat planxada quasibé en el centre de Mallorca, perquè l'accés fos fàcil per a tots. I

una vegada adquirida es posaren mans a l'obra; i ara, el 4 d'abril de 1992, ja enllestida, la seva inauguració haurà vingut a ser el colofó d'una inquietud latent durant els darrers anys, però també la rematada d'una aspiració difícil d'enfrontar, ara culminada satisfactòriament.

Onofre Arbona
(de Bona Pau)

Eleccions

Tres dies després de la inauguració de la nova seu, l'Associació de la Premsa Forana va celebrar una assemblea extraordinària per renovar els càrrecs directius, a la qual hi assistiren 32 de les 48 publicacions associades, és a dir, exactament dues terceres parts.

Com a conseqüència de les votacions na Maria Galmés, la representant de *Flor de Card*, obtingué el major nombre de vots -trenta-un-, cosa que demostra l'alt grau de consens sobre la seva gestió al front de la tresoreria de l'Associació.

Carles Costa fou reelegit president, Onofre Arbona secretari, i Maria Galmés tresorera. Des d'aquí volem donar l'enhorabona als nous membres i agrair la tasca realitzada als que deixen la directiva. Ara, a enfortir l'Associació i dinamitzar la seu.

Josep Cortès

Salustià Vicedo beneeix la nova seu de l'Associació

És ben ver que als plens no se'ls pot agafar formatat, sobretot al del dos d'abril, sant Francesc de Paula, patró dels pobres, coixos, mànxols i cecs, tots mesclats. Potser sigui degut -encara que sigui de manera involuntària-, a que també celebra la seva festa santa Maria Egípcia, advocada de les dones de vida lliure, i com que són dos sants que no s'avenen ni s'entantren, no em vendria gens denou que aquest fet influís en l'esperit dels nostres cappers a l'hora de debatre els assumptes municipals.

-Para el carro, que tu ja t'engresques massa! ¿Què punyetes vols dir amb tota aquesta mescladissa de sants i de regidors?

-Que a estones el ple pareixia que s'animava i d'altres era de lo més avorrit, fins al punt que no m'atreiria a assegurar que qualche regidor no pegàs una becadeta.

-I quan va esser això?

-Quan en Guillem Lluïll formulava les seves preguntes a l'equip de govern. Segons el meu veure aquest regidor del Partit Popular té molt més desenvolupades la tranquil·litat i la paciència que no el do de l'oratória, tot sigui dit amb el més absolut respecte, però és que no hi puc fer més, què vols que et digui?

-No ho podem tenir tot, i, escolta, no sé què val més, que n'hi ha que tenen una llengueta tan esmolada que soliment no els pots apuntar amb el dit, i quan es posen a debanar acabarien la paciència d'un sant.

-Massa raó tens. Però el ple també va tenir moments ben entretinguts i significatius. En el punt cinc, per

exemple, ja es van poder veure indicis sobre el futur de l'equip de govern, quan na Jerònia va votar en contra dels seus companys de cadira. Tanta sort que en Tomeu Carbó els va donar una mà i els ajudà a treure el carro del solc, que sinó l'empresa que se'n cuida dels aparcaments de Cala Millor hagués fet els ous enterra.

El públic degué xiu-xiuejar...

Sí, i hi havia una partida de calamitadors que no els va caure gens bé la postura del UIMGISCCDSCB. Pensa que al final del ple volgueren intervenir per dir-hi la seva i el batle els va haver de controlar el temps, que sinó encara hi seríem.

-En lloc de prec i preguntes els haurem de dir prec i mitins.

-Em sembla que sí. I això que també acordaren posar unes barreres a la font que feren l'any passat prop del Parc de la Mar, que per lo vist els turistes, pocs avesats a contemplar obres d'art de tanta envergadura, empren la font per rentar-s'hi els peus i la deixen tota plena d'arena, fins al punt que ha romàs tan embussada que ja no deixa rajar l'aigua, destrossant així la idíl·lica imatge que es pretenia oferir. En poques paraules, per dos milionets més els arquitectes estan disposats a deixar-la més lluenta que un mirall i amb certes garanties de continuïtat.

-Ara anam, que sinó els fan córrer llavones els duros es floreixen i es fan malbé! Saps si els assajassin una verga de bou per les anques, veuries si anirien vius...

-Però el trull, trull, lo que es diu trull va començar quan n'Antoni Cuc va demanar explicacions a na Jerònia sobre les seves manifestacions a la premsa. Trobava que això de dir mafiosos als seus companys de govern podia aixecar sospites, ja que segons el diccionari la màfia està relacionada amb negocis delictius, suborns, tràfec d'influències i altres malifetes semblants. Va concloure la seva intervenció dient que una de dues, o havia de retirar lo dit o ho havia de denunciar,

que si no la podrien acusar d'encobridora.

-Sagrades! I ho va retirar?

-No, al contrari, es va reafirmar amb allò que s'havia publicat. Com pots suposar la cosa havia d'acabar malament. De fet pocs dies més tard el batle va cessar na Jerònia de tots els seus càrrecs, malgrat la insistència del PSOE en que l'assumpte s'arreglàs a les bones.

-Ara sí que n'hi degué haver de lulea entre el públic.

-Sí, i va durar fins al final del ple, quan en Pepe, l'homo de na Jerònia, va acusar n'Antoni Cuc d'haver-se fet seva una ceràmica que ell -digué- havia regalat a l'Ajuntament. T'assegur que va esser un espectacle.

-No sabia jo que ningú hagués regalat res mai a l'Ajuntament.

-Idò ara ja ho saps.

-Bono, bono, bono. Hi hauré d'arribar a anar...

-Espera, que encara no he acabat. Resulta que els nostres municipals hagueren d'anar a Son Servera a ajudar a apagar un incendi, i se'n dugueren unes mascaretes d'oxigen que l'Ajuntament havia comprat aposta. Segons les instruccions l'oxigen tocava durar mitja hora, però al cap de nou minuts ja s'havia acabat, i això que estaven ben revisades i a punt.

-I què havia passat?

-Que per lo vist, quan no tenien res que fer els nostres municipals s'havien entretingut jugant a bombers i buidant els dipòsits d'aire, que et penses que siguin bromes?

-I s'haguessin pogut ofegar si els aplega dins una casa, plena de fum!

-Sí.

-Qui amb al.lots es colga, compixat s'aixeca. Supòs que hauran pres mesures serioses perquè aquestes botxades no es tornin repetir.

-Sí. D'ara en endavant els precintaran per evitar que hi juguin.

-Això és tot!? Au, au, anem, que és ben hora d'aplegar.

Josep Cortès

Trobada joves confirmació

Després d'una intensa tasca d'organització i preparació, duita endavant per un grup de catequistes de confirmació, per un bon grapat de joves de Sant Llorenç, amb l'estimable col·laboració de molts dels catequistes d'altres pobles de l'arxiprestat d'Artà, de l'Ajuntament de Sant Llorenç i d'altres que probablement ens oblidam, i sense els quals no hagués estat possible dur-la endavant, el passat dissabte dia 11 d'abril, a l'escola municipal *Mestre Guillem Galmés*, se celebrà la trobada de joves de l'arxiprestat d'Artà, del qual en forma part Sant Llorenç; la majoria d'aquests joves tenen en comú que d'una manera o de l'altra, es preparen per rebre el sacrament de la confirmació. La trobada portava el lema: **"la vida ha vençut la mort"**, fent referència al tema sobre el que giraria tota la trobada: la **Ressurrecció**.

Sobre les 10 del matí, començaren a arribar els diferents grups de joves que havien de participar a la trobada, que venien de pobles com: Artà, Capdepera, Cala Rajada, Son Servera, Cala Millor, Son Carrió i Sant Llorenç, reunint-se al voltant de 170 joves i uns 30 catequistes.

Una vegada donada la benvinguda a tots els pobles, i animar una mica l'encontre per a tal de rompre el gel que hi havia de bon principi, s'assignà a cada un dels joves un número, que seria el seu número de grup. Després d'això es reuniren en grups petits, segons el número assignat, es feren les presentacions oportunes i s'elegí un representant per a cada grup.

Aquest representant seria el *protagonista* de la propera fase de la trobada: la degustació i elecció d'un dels 20 pastissos que s'havien preparat curiosament entre tots els pobles. Ningú no entenia res!

Seguidament, se'ls entrega un sobre que contenia unes instruccions, pistes

i consells, necessaris per aconseguir l'objectiu que se'ls havia proposat: preparar un pastís com el que havien triat.

Fou aquí quan començà un mini recorregut incògnit per dins el poble, havien de cercar i trobar un establiment públic (botiga, bar, banc ...), on hi havia els ingredients necessaris per elaborar el seu pastís, havien de fer el pastís, (si era possible), i dur-lo a l'escola a una hora determinada. (No voldríem passar d'aquí sense agrair la col·laboració d'aquests establiments. Gràcies).

Mentrestant els joves seguien sense entendre res de res!!

I els encarregats, mentres anaven arribant els diferents grups amb el seu pastís, animaven la trobada amb cançons, dances ...

Era ben hora de dinar, així que el que férem va ser dinar tots plegats de pa i taleca, i per a postres ens menjàrem tots els pastissos, els "bons" i els millors. Pareixia un refresc.

I per pair el menjar, una mica més de bauxa.

I ara què feim? es demanaven quasi bé tots. Això pareix que s'ha acabat. Encara no entien res.

Però no, no s'havia acabat i precisament ara venia el més important de tot. Era a partir d'ara quan s'aclararien, o almanco era la intenció, moltes preguntes com: ¿Què té que veure tot això que hem fet fins ara, amb una trobada de joves cristians? I amb Jesús?

Era en la feina amb els grups petits on es reflexionaria sobre això, s'intentaria donar-li un sentit i cercar algun paral·lelisme amb la vida de Jesús.

El paral·lelisme és aquest:

Igual que ells havien triat un pastís d'entre els molts que hi havia; Jesús va optar per un estil de vida, d'entre els molts que li oferiren.

Igual que ells havien trobat dificul-

tats i problemes per fer el pastís, (on?, com?, per què? ...); Jesús en la seva vida també en va tenir molts de problemes i dificultats.

Els així com sorgien els problemes, millor o més malament, els anaven superant; com Jesús.

Els seguien uns consells i se'n fiaven d'ells; Jesús també.

Però, per a molts d'ells allò més important i en el que posaren major interès i esforç, era en que el pastís sortís bo i gustós, en que els altres en poguessin menjar, en que fos el millor i el més bo de tots; Jesús va *passar* de tot això, per a Ell el més important era ésser fidel al compromís, al seu estil de vida. Dur-lo endavant costà el que costà i sortís com sortís.

I fou per aquesta fidelitat al compromís, a l'estil de vida, al SI donat un dia al Pare, que Déu li donà el premi, el regal de la **Ressurrecció**. I és per això que la **vida ha vençut la mort**.

Aquest era el sentit de l'experiència i de la trobada, i aquest és el sentit de la vida de tot cristià.

Després de la reflexió, ens dirigírem a l'església, especialment decorada, per celebrar una esplèndida Eucaristia i arrodonir una jornada per a molts dels assistents inoblidable i important.

A la despedida, intercanvi de dedicatòries, adreces, telèfons ..., i moments per poder tastar l'experiència de l'inici d'alguna amistat.

Joves, i no tan joves, encara seguiu sense entendre res?

Confirmació '92

Festa del Llibre '92

"Això era i no era..."

Tot un seguit d'activitats que s'han duit a terme per celebrar el dia de Sant Jordi. Han estat exposats els treballs dels alumnes del centre d'adults durant tota la setmana que duraren els actes. Dia vint-i-dos hi va haver una conferència, a càrrec de la professora Catalina Valriu, amb el títol *Coneix els llibres per infants*. El dia del llibre, els al·lots llorencins varen veure una pel·lícula que no fa gaire que es va estrenar al cinema *La Sireneta*. L'endemà, nins i nines es varen reunir a la nostra biblioteca i varen fer còmics -amb el personatge de la mascota- i redaccions; tots aquests treballs són exposats a la biblioteca.

Ens fa falta saber si els enamorats regalaren roses i si les enamorades els feren presents de qualche llibre interessant. Enhorabona pels actes programats i endavant.

Adults/Exposició/Sopar

Els cursos per adults han acabat. La gent que hi participa se'n sent contenta. Es molt positiva la formació constant, amb el mestratge de professors amb qualificació.

Després del curs, els alumnes han exposat tots els seus treballs a ca ses monges. Són uns resultats ben interessants, que demostren l'aprofitament de les hores durant l'any.

Dia 24 d'abril, divendres, tothom (més de cent trenta, segons els organitzadors) va anar a sopar a Sa Coma. Va ser el sopar de final de curs.

Setmana Santa

Un dels actes de més relleu de durant l'any és la celebració de la Pasqua: la Mort i Ressurrecció de Crist.

L'església de Sant Llorenç ha celebrat la passió de Jesús, amb una participació molt alta de la gent. El Dijous Sant no es va poder celebrar la

processó perquè el mal temps ho va esguerrar.

Però el Divendres Sant, el recorregut de la Processó va ser doble, va durar gairebé dues hores, amb l'acompanyament de la banda de música.

El Diumenge de Pasqua, la Mare de Déu, com cada any va romandre sorpresa, amb els seus tres botets, de veure el seu fill ressuscitat.

Cal dir que aquestes festes, temps de reflexió, són per als cristians dies molt assenyalats i el fill de Déu fet home per redimir-nos del pecat.

El batec: visió parcial de les notícies?

Ens ha arribat a les orelles que la informació que donam al nostre apartat mensual de la revista, el batec, és *sempre acostada cap a la nostra gent*. Això no ens va agradar gens perquè creim que no és ver de cap manera:

1.- Tots nosaltres tenim una manera de pensar i uns temes que ens agraden més que els altres. Per tant, sempre estam més informats d'allò que ens és més proper.

2.- De cap manera volem promoci-nar ningú ni fer-li publicitat de cap casta. Feim referència només d'aquelles notícies que, creim, que són in-

teressant per al poble.

3.- Estam oberts a qualsevol informació, i molt agraïts, la inclourem dins el batec. El procediment que poden seguir per col·laborar amb nosaltres és:

a) Si és només "Esporàdicament": posau dins un sobre la informació que tingueu i tirau-lo dins el domicili de la revista: c/ Sant Llorenç, 36. Indica damunt el sobre "BATEC".

b) Si és "mensualment": posau-vos en contacte amb nosaltres i us avisarem cada vegada que ens reunim per redactar el BATEC.

Esperam tota la col·laboració possible que rebrem amb les mans obertes.

Moscards

Durant aquest mes passat, des de l'Ajuntament, i juntament amb d'altres ajuntaments de la comarca, s'ha duit a terme una campanya contra les plagues de moscards.

Un dels actes va ser una conferència per a la difusió de la campanya. Sembla, però, que no va tenir gaire seguiment per part de la gent de la vila. Per ventura si el tema fos de més interès per al vilatans, l'assistència hauria estat massiva.

Queixes

Ens han indicat que hauríem d'obrir un apartat de queixes. Na Barú, trobam que està molt negativa. Té unes crítiques ferotges. Què hi hem de fer! Troba que no hi ha res que tiri. No us posam què diu perquè us esveraríeu, de bon de ver.

En segon què, trobam que, així mateix, té raó. En segon què és exageradíssima. (Què, Barú, et pensaves que no ho posaríem?).

Sopar d'ex alumnes

El passat 18 d'abril tengué lloc un sopar de retrobament entre els/les alumnes que cursaren vuité d'EGB al

"Mestre Guillem Galmés" durant el curs 84-85. L'esmentat sopar fou un èxit ja que llevat de dues o tres absències, que no es varen notar gens, l'assistència fou massiva, fins i tot hi assistiren els nostres cervells exhiliats a Barcelona aprofitant les vacances de Setmana Santa.

Volem agrair també la paciència que varen demostrar els cambrers del Restaurant "Alambra" deixant-nos estar dins el local fins a l'hora de pagar un compte que s'acostà a les 50.000 ptes.

Després de la desfeta del sopar la marxa va continuar per TOTH i per la plaça "Gomila" d'es Port, on va quedar establerta la base central de la quinta al MAKOKIS i molta de gent aliena al sopar s'adherí a la bauxa.

Finalment no s'ha sabut si hi va haver "meca" o no, esperam qualsevol informació que pugui aportar un poc de llum al respecte.

Concert rock!

"Haciendo el Pino" fou el grup que logrà que el Músic-pub "Es Garatge" es tornàs a omplir de gom en gom. El concert se celebrà dia 17 després de la Processó, fet que pogué influir a que hi hagués tanta gent al local. Ens alegra tornar veure un local amb tant de "Gancho" com "Es Garatge" un altre cop ple. Molta sort i canya!!

Exposició

Per aquestes festes de Pasqua, a la sala d'exposicions de "Sa Nostra", es podia contemplar una exposició de dibuixos i de pintura del llorenç Antoni Pascual.

Cal destacar que fou un gran èxit ja que quan nosaltres varem visitar l'exposició quasi tot ja estava venut. En aquesta exposició es podien contemplar des de pintures figuratives fins a pintures abstractes.

Ens satisfà que hi hagi llorencins que tinguin el coratge que ha tingut

En Toni amb el muntatge d'aquesta exposició.

Sort i coratge perseguir pintant.

Les moneies

-Batua-el-món!... ses moneies!

-Idò, més d'una vintena en fugiren.

-Però ja n'han tornades moltes.

-Sí, se veu que ja havien acabat ses taronges de tots es voltants.

-Si haguessin tocat es mens n'hauria sopat una setmana de moneia torrada.

-Ala! exagerat!!.

Concert homenatge

Tot un èxit!

Aquesta és la millor forma de definir el concert homenatge a la 3ª edat celebrat "al Cine" dia 19 d'abril. La banda interpretà un bon grapat de peces, de les quals cal destacar, el sempre ben interpretat, himne al poble de Sant Llorenç.

Hem d'esmentar que, la recentment formada tuna, de la 3ª Edat, ens va deleitar amb el seu "Himno del Pensionista".

Poesia

Pel seu poema "Rosas", ha sigut guardonada amb l'accèsit de Poesia, corresponent al 1er. certamen de Poesia. "Rosa de Primavera", organitzat per "Oci i Cultura" del Govern Balear, Dª Isabel Mª Muñoz Carrión, professora d'EGB del C.P.C. "Mestre Guillem Galmés" d'aquest poble.

L'acte d'entrega de premis va tenir lloc el dia 3 d'abril a la Casa de Cultura de Palma en una brillant vetlada literària. L'esmentat guardó fou entregat pel Conseller d'Obres Públiques i Urbanisme, D. Jeroni Sáiz Gralla. Enhorabona pel premi!

Esports: III divisió

El Cardassar pareix que té els fils

del cervell un poc cremats. Ja fa un parell de jornades que els espectadors del "Moleter" no guanyen per transorns; tot i que l'equip va començar molt fort i amb molta moral, ara, a la segona volta pareix que han perdut el ritme. Cal encoratjar els jugadors per veure si aconseguim un fita històrica dins el club i classificar l'equip per "La Copa del Rei" de la propera campanya. Sort i Gols!!.

Penyes

La Penya és un altre equip que ha tingut partida de cavall i arribada d'ase. Tot i que també començà molt fort el campionat, i que és un dels equips que millor juguen, els resultats no acompanyen. Si l'any que ve tenim mes sort ....

Juvenils

Aquests al.lots sí que ho fan bé! Són els 3er. classificats al torneig i a més van guanyar un partit amistós-internacional jugat al "Moleter".

Tres preciosos gols dels germans Sancho serviren per donar la victòria a l'equip llorenç. El resultat final fou de tres gols a un.

Sol, i de dol

Joieria Femenias

**l·listes de noces
objectes de regal**

Rector Pascual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

El pacte: les claus d'una ruptura anunciada

Ignasi Umbert

Fa sis o set mesos vaig signar un article analitzant la feina de l'actual equip de govern durant els primers cent dies, i, entre d'altres coses, deia que només el temps ens podria dir si el pacte havia sigut un encert o no, malgrat en aquells moments ja començà a dubtar de la seva bondat però no volgués ésser pessimista i cregués que el temps podria millorar aquella impressió, que avui, dissortadament, s'ha confirmat amb tota la seva crua realitat.

Baix del meu punt de vista, el procés de la ruptura va començar a l'hora mateixa de la firma del pacte. Se'm podrà dir que tal com havien sigut els resultats de les eleccions no hi havia massa alternatives, i més tenint en compte les situacions personals de cada un dels capdavanters; jo, en certa manera, estic d'acord en què la possibilitat d'altres pactes no era raonablement massa factible, però també crec que lo lògic hauria sigut que les opcions de dreta i esquerra, -si és que encara es poden emprar aquests termes- haguessin quedat clarament definides, renunciant un o l'altre a formar part de l'equip de govern, i em refereixo al P.S.O.E i al G.I.S.C, que juntament amb el P.S.M. havien d'estar a l'oposició; però com que res d'això no va succeir, l'anàlisi s'ha de fer sobre la realitat dels fets.

Per a mi, i em puc equivocar, el primer error (i no parl dels errors preelectorals, que també formen part d'aquest procés) va ésser que sempre

es va imposar el repartiment de càrrecs en detriment dels programes d'actuació, càrrecs que en algun cas varen haver d'ésser desdoblats, com són els de les àrees de sanitat i d'esports, i fins i tot la de cultura, cosa que va fer que no quedassin clarament delimitades les àrees de cadascú.

Durant tot aquest temps es pot constatar la sublimació continuada de la imatge personal de la primera tinent de batle sobre els altres membres del equip de govern, i això es pot veure en la insistència d'utilitzar un càrrec buit de contingut.

Una vegada fet el repartiment, no dic ni bo ni dolent, alguns ho fan més o manco bé i d'altres no tant; pens que cap membre del grup de l'equip de govern s'havia donat compte que lo que s'havia fet no era altra cosa que col·locar una espoleta de metxa retardada.

La primera xispa: les sigles del P.S.O.E a un cartell d'un acte municipal de les festes de Sant Llorenç organitzat per la primera tinent de batle, que de segur a cap dels altres firmants del pacte li va fer molta de gràcia.

Més espines: la contractació de dues pàgines a color a un diari de Ciutat amb la firma de la primera tinent de batle; el cost, 200.000 i pico de pessetes.

Al final de setembre, sense previ avís ni cap explicació convincent, es donen ordres d'abandonar la dependència municipal que ocupava al director del Museu Municipal, Sr. Alfred Fuster, que havia sigut nomenat pel Plenari de la Corporació. Es l'aplicació del fets consumats. Una part del patronat és informat quan el museu ja no hi és; el motiu és que el museu és *il·legal*. En lloc de denunciar l'Ajuntament, que havia sigut el que havia creat el museu *il·legal*, es prefereix denunciar com a responsable

d'aquesta *il·legalitat* al Sr. Fuster, que havia sigut nomenat pel plenari de la Corporació quan el museu ja havia estat creat. Per cert, el Sr. Fuster no havia cobrat cap doblar per exercir el càrrec de director. La qüestió és que ja no hi ha museu. Els rumors apunten a que aquest fet va ésser instigat per la primera tinent de batle, i es recorda l'enfrontament de la candidata amb el Sr. Fuster, ja que aleshores la seva al·lotja està dins la llista del P.S.O.E. Segons diuen, el Sr. Fuster li va recordar un passatge de la història de Roma, per fer-li saber que no estàvem massa d'acord en la manera amb què es feien les coses, i això va suposar la ruptura definitiva. Aquests rumors són confirmats posteriorment a un plenari: a pregunta de l'oposició sobre el tema, incomprensiblement, els dos responsables directament implicats -els delegats de cultura i turisme- no obrin boca, sinó que ho fa la primera tinent de batle per dir que durant quatre anys l'ajuntament havia muntat un museu *il·legal* -que, per cert, havia sigut inaugurat per la Sra. Consellera de Cultura del Govern Balear-. Jo pens que si el problema hagués sigut una qüestió estrictament de burocràcia no era massa difícil de subsanar, però es veu que això de l'autonomia municipal encara no funciona massa bé.

La metxa pren de valent amb dos fets: la informació donada a la rectoria per la primera tinent de batle i els comentaris sobre la situació econòmica de l'Ajuntament, confonent deute amb manca de liquidesa. No oblidem que el responsable de la Hisenda municipal en el consistori anterior és un del firmants del pacte.

L'altre fet: l'anàlisi dels primers cent dies que la primera tinent de batle fa a la revista *Flor de Card*, on dona la impressió que la resta de l'equip de govern no ha fet res, i que tot ho

ha fet ella. Queda clara la imatge de la primera tinent de batle per damunt dels altres: jo soc la bona i els altres els dolents. L'ambient es comença a carregar, la comunicació ja és patent, la confiança amb ella s'ha perduda i comença el procés d'aïllament voluntari per part de la primera tinent de batle, que no és capaç d'assumir la realitat tal com és, i no com ella voldria que fos. Les diferències amb els diferents col·lectius són de cada vegada més amples. La premsa va aprofitant aquest procés de ruptura i dona ampla cabuda a les manifestacions de la primera tinent de batle, la recomposició ja no és possible.

Al mateix temps comença l'enfrontament a nivell personal amb el PSM, rompent d'aquesta manera el possible nexa d'unió de l'esquerra a Sant Llorenç, a fi de poder-se erigir en l'única representant de l'esquerra llorençina. També arremet contra l'oposició de dretes, que fins ara ha sigut més suau que un mocador de seda.

La gent del carrer comença a tenir clar que el pacte havia sigut un error, i és la xerrameca a les tertúlies del cafè. La primera tinent de batle està aïllada, no es dona compte de la realitat, perquè la gent que la podria aconsellar ja fa temps que ha fet mutis pel fòrum.

Les declaracions al *Cala Millor 7* no són més que una altra bufada de vent a la metxa, un altre intent de carregar-se el P.S.M. amb subtils acusacions d'impulsar la destrucció d'un talaiot.

L'explosió es produeix amb les declaracions a un diari de Ciutat. Són la xispa definitiva per desfer-se en mil troços: les acusacions de falta de transparència i la utilització de la paraula *mafiosos* entre d'altres adjectius, que posteriorment ratifica en el plenari d'abril. Aquestes declaracions fetes sense la prèvia dimissió damunt la taula del batle fan que el pacte ja sia impossible. El fet culmina amb un dur enfrontament amb el representant del P.S.M.

Hi ha altres fets que també han ajudat a la ruptura: la no creació d'un servei municipal d'esports, l'aparcament de la proposta de creació del Patronat de Turisme, les votacions continuades en contra de la resta de l'equip de govern, la subtil contractació de l'escultura de S'Illot, etc.

Naturalment, quan hi ha una ruptura la causa no prové sempre de la mateixa banda, cada un té la part que li pertoca, però sempre n'hi ha uns que tenen més culpa que els altres, i de segur hi ha fets que desconeix l'opinió pública i, per tant, són molt difícils d'analitzar. L'aigua quasi mai no es perd per un sol lloc.

Menys d'un any ha sigut suficient per fer desaparèixer la il·lusió. Possiblement hagués arribat lluny, si no s'hagués volgut emprar un radicalisme empès per l'afany de *vendetta* als qui havien gossat oposar-se a les directrius que la primera tinent de batle assumia com a veritat incontestable.

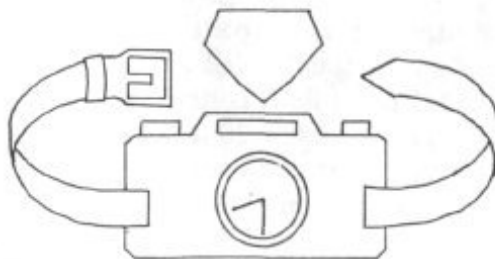
Les ruptures, quan es fan de forma radical, creen moltes víctimes que sempre estan disposades a passar factura, principalment quan aquest radicalisme ha sigut emprat de manera

personal, sense que una majoria de col·lectius li hagin donat suport. Possiblement sia ver que ha mancat comunicació entre ella i els altres membres de l'equip de govern, però es tractaria de saber qui va començar aquesta comunicació. ¿S'ha situat ella a la mateixa altura dels altres companys de govern o ha fet valer el càrrec de primer tinent de batle? ¿Ha intentat integrar-se dins l'equip de govern o s'ha aïllat voluntàriament? ¿No ha sigut un *tour de force* per tenir de cada vegada més poder entre els diferents grups, i ella ha sigut la vençuda? Si s'hagués limitat a fer la feina de la seva àrea i no anar a pasturar a les àrees dels altres, possiblement ara no parlàvem de la ruptura del pacte.

I és una llàstima, perquè malgrat tots els inconvenients que aquest pacte implicava, hagués pogut funcionar. Una vegada més els personalismes han sigut més forts que els interessos col·lectius. Llàstima, una altra ocasió perduda. Si almenys ens servís de lliçó..., però crec de que no, és d'un incert que no sopeguem més d'una altra vegada. Déu no ho vulgui.

GARCIA LYS

joieria - rellotgeria - fotografia

- * Amplia gamma en articles de joieria, rellotgeria i fotografia
- * Servei de reparacions de joieria i rellotgeria
- * Objectes de regal i trofeus esportius
- * Fotografies de carnet *Polaroid* al minut
- * Fotografia professional de comunions, noces, bateigs...

Carrer Major, 47 * Tel. 838351 * Sant Llorenç des Cardassar

PP-PSOE, temps de rebaixes

El Govern Balear, juntament amb la sucursalia del PSOE a Balears, ens vol fer creure que l'acord sobre el finançament satisfà les aspiracions dels ciutadans d'aquestes illes i que han de donar, encara, les gràcies per la bondata demostrada a Madrid quan el Ministre afirma clarament que: *En ningún caso se instaurará un procedimiento que suponga flujos negativos para el Estado.*

El PSM-Nacionalistes de Mallorca considera que les rebaixes acordades entre el PP i el PSOE no són bones per a les Illes Balears, ja que sols satisfan a Madrid. El Govern Balear, amb la signatura d'aquest acord abandona definitivament la possibilitat d'accedir a un Concert Econòmic, com tenen Navarra i el País Basc, i com va aprovar el Parlament de les Illes amb els vots a favor del PP.

¿Què es pot esperar d'un govern subordinat a Madrid i acostumat a les renúncies davant els partits centralistes?

És significatiu que, segons les estimacions de la Conselleria d'Economia i Hisenda, el dèficit de la balança fiscal fou de 91.000 milions l'any 1.990 i no s'hagi introduït cap factor corrector del dèficit crònic que arrossegam en serveis per la manca d'inversions estatals. La xifra de 6.089 milions de finançament estatal per a 1.992 sols suposarà el 12% dels ingressos de la nostra comunitat, que seguirà finançant-se dels recursos propis i l'endeutament. Això sols ens pot dur cap a una situació de cada dia pitjor amb un augment dels impostos i una incertesa total. L'esforç fiscal se segueix comptabilitzant segons domicili tributari en

comptes de l'activitat. D'aquesta manera no se'ns computa la tributació d'aquelles empreses que desenvolupen aquí l'activitat econòmica però tributen a Madrid.

No entenem tampoc, l'eufòria del govern per l'assignació de 15.159 milions per a gestionar les carreteres durant els propers cinc anys, si la prioritat manifestada pel govern és finalitzar l'autopista Palma-Inca, amb un cost que s'estima en 500 milions per quilòmetre. Què quedarà per les altres carreteres?

Les Illes Balears queden al marge del Fons de Compensació Interterritorial, xifrat en 128.845 milions per l'any 1.992, malgrat siguem receptors de forts corrents immigratoris i recessió econòmica.

Resulta alligadora la conformitat del nostre Govern. Deduïm que no té cap interès en accedir a les Competències que ens pertocuen en aplicació de l'article 148 de la Constitució. L'accés a una autonomia de primer ordre, està clar que no és objectiu del nostre Govern, ni tampoc del PSOE, que ha aconseguit aquest pacte ple de rebaixes.

No importa que la societat demani més autogovern i més diners. No importen Plataformes Cíviques ni acords dels Ajuntaments demanant el que és nostre, -com no importaren els anys 20 les demandes de Concert Econòmic de la Cambra de Comerç o del

Foment de Turisme-. Havíem de ser fidels a la nostra història, plena de renúncies dels nostres governants, sempre subordinats a Madrid. No és casualitat, per tant, que fa exactament 75 anys, *La Vanguardia Balear* escrigués: *"hora es ya de que nos sacudamos a los politicuchos sin meollo i sin arraigo, que por no saber atraer a la opinión se encaraman rindiendo a las alturas nuestra libertad e independencia"*. En definitiva, sols estam davant un acte més de la comèdia autonòmica interpretada pel PP i el PSOE.

PSM-Nacionalistes de Mallorca

Telefons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
Funerària	52 60 53
GESA	55 41 11
Grua	55 03 44

Viatges

Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

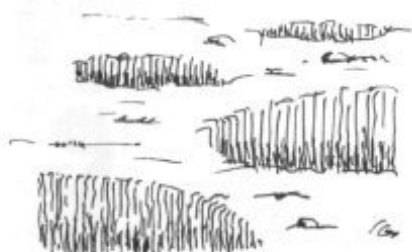
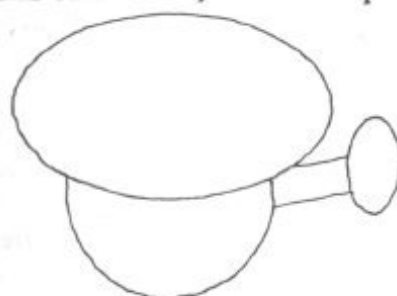

Quan anunciaren que sa processó d'es Dijous Sant no sortiria per mor d'es mal temps, vaig sentir alguns comentaris irònics que deien que el Bon Jesús havia tengut més coneixement que s'Ajuntament, fent ploure en un dia tan assenyalat per mirar d'evitar que alguna madona d'aquelles tan endiumenjades aficàs es tacó dins un clot i pegàs de morros p'enterra.

Però se veu que s'afició és molt forta, perquè l'endemà les juntaren totes dues i feren sa processó més llarga que hagi vist mai per dins Sant Llorenç. Tanta sort que no hi va haver cap denou.

No és ver que algun regidor de s'equip de govern planejàs construir una pista d'helicòpters de passeig, amb sos corresponents serveis complementaris de restauració i esbarjo, entre Son Carrió i s'Illot.

Ets entesos els han desaconsellat sa idea, no fos cosa que, amb s'afició que hi ha per sa caça i es tir amb passeja, els haguessin confosos amb aucellots i els haguessin davallats a pedrades.

Com que de cada vegada és més fàcil anar de París a Dakar o a la Ciutat del Cap i a sa gent lo que li agrada és es risc a l'aventura, es regidor d'obres i s'encarregat de sa brigada -es *capos*, que diuen- estan fent gestions amb sos organitzadors perquè enguany es rally el facin dins es casc urbà de Sant Llorenç.

S'únic perill que hi veuen es que qualche jip no mos desaparesequi per dins un clot i no se'n torni parlar pus, que llavones es seguros fiblen.

Seguirem informant.

Tanta sort que s'escaparen dotze moneies d'es Safari, que si només n'arriben a fugir onze sa befa que mos haguessin fet es serverins no haguera estat aguantadora.

I es que darrerament entre màfies, moneies, clots i crisis municipals cada dia som notícia, vetua-el-món!

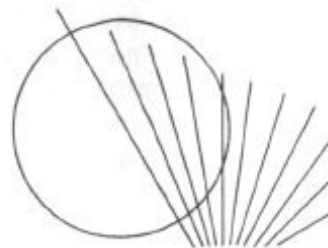
Ara faré una proposta que podria anar ben bé per aliviar una mica ses sofrides arques municipals: si es regidors de s'oposició mos costen devers 38.000 pessetes i es de s'equip de govern mos surten per 154.000, ¿perquè no passen tots a s'oposició i mos estalviarem més de mig milió cada mes?

I és que aiximateix és un bon jornal, per no tenir dedicació exclussiva i només comparèixer per la Sala quan no tenen feines més urgents, no ho trobau?

El que va a Sevilla pierde su silla, diu s'acudit foraster, però si na Jerònia i na Maria Pastera se n'hi anaren no va ser per mor de sa crisi de s'equip de govern, sinó per assistir a sa inauguració de s'*Expo*, i molta enveja que em feren.

Sa nostra col.laboradora hi va anar perquè estava convidada p'es Govern Balear en nom de s'Associació de sa Premsa Forana de Mallorca, de sa qual és tresorera.

I que vos pensàveu que es de Flor de Card mos mocàvem amb so colzo?

I xerrant de cadires, en vista que es nostros representants les tenen tan geloses, en Guillem Pelleta m'ha dit que posi que si hi ha qualcú que vulgui comprar cadires de *consejal* ell n'ha encolades un esplet i les donaria a bon preu.

Estan ben encoixinades i duen s'escut de la vila just a s'indret d'es clatell. Vos assegurem que fan una plantada.

Supòs que ara que ja han aprovat es pressupost no se torbaran gaire a arreglar sa plaça d'es Pou Vell, ses entrades d'es poble, asfaltar es carrers que fa més de mig any que estan alçats, amollar ses aigües brutes i trasplantar ets arbres de Pocafarina, o cercaran altres excuses?

P.P.U.M. DENUNCIEN IRREGULARITATS EN L'EXECUCIÓ DEL PLA DE SANEJAMENT, SEGONS PROJECTE, DEL MUNICIPI DE SANT LLORENÇ

Els integrants de la coalició PP-UM volem fer arribar a l'opinió pública en general i als llorencins en particular un fet que creim de vital importància per aquest poble, degut a que atany directament als interessos de tots els que vivim en aquest municipi.

Segurament molts de vosaltres ja sabreu a què ens referim, però per a aquells que encara no sàpiguen el què ens espera, els informarem d'un fet que demostra la incompetència i la manca d'interés dels regidors integrants del pacte de govern que actualment regeix els destins d'aquest municipi.

Resulta que les obres de canalització d'aigües residuals i aigües potables, obres que tanta feina i tanta pols han donat als sofrits habitants d'aquest municipi, no s'ajusten al projecte presentat en el seu dia a l'Ajuntament, i que fou aprovat perquè, entre d'altres coses, es tractava d'un projecte que complia totes les normatives de seguretat i higiene exigides en aquests tipus de treballs, tenint en compte que es tracta d'un projecte que hauria de ser beneficiós per a tots nosaltres, al temps que ens hauria d'evitar moltes molèsties i no pocs problemes en un municipi en constant expansió, com és el nostre.

Amb la manca d'interés de l'actual equip de govern, que no s'ha preocupat de la inspecció rutinària, al temps que necessària, d'unes obres que suposen una enorme inversió que repercuteix directament a les nostres butxaques, ara estam exposats a que es produeixin avaries i molèsties en molta més quantitat que la permessa, a més d'un continu malgastament de doblers que, naturalment, haurem de pagar entre tots per mor de la incompetència d'uns pocs.

Com ja hem dit en el comença-

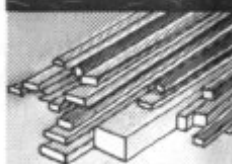
ment, les obres esmentades no s'ajusten al projecte presentat. Al fons de les sèquies hi havien d'haver posat un jaç d'arena o grava fina per evitar que els possibles moviments de les tuberies les rompessin, cosa que no s'ha fet. I també, segons l'esmentat projecte, les dues tuberies s'haurien d'haver col·locat l'una al costat de l'altra, i no una damunt l'altra, com estan ubicades actualment, el que significa que si s'avaria la tuberia de davall s'haurà d'espanyar una part de la de damunt per arreglar-la, amb la qual cosa s'augmenten les despeses i els proble-

mes que s'haguessin pogut evitar mitjançant una contínua i necessària inspecció per part de l'Ajuntament.

Per tot això consideram necessari posar al vostre coneixement uns fets de vital importància, per tal que en un futur, que per desgràcia no creim massa llunyà a no ser que entre tots facem el possible per evitar-ho, no us estranyeu si una vegada asfaltats els carrers veis que s'obrin de bell nou les sèquies, per arreglar avaries que mai no s'haurien d'haver produït.

P.P.-U.M.

Ahora en Manacor **BRICOLAR** **H I P E R M A D E R A**

Una gran exposición dedicada exclusivamente al bricolaje en madera para el hogar, donde encontrarás todo lo necesario para montártelo de maravilla, económico y super fácil.

- Kits para montar muebles, estanterías, repisas, etc.
- Palos para cortinas.
- Persianas mallorquinas.
- Tapa Juntas.
- Peldaños.
- Balústres
- Zócalos.
- Vigas para techos.
- Cantonerías.
- Listones
- Paneles para forrar paredes.
- Madera para forrar columnas.
- Tarimas flotantes y parquet.
- Taburetes.
- Mesas.
- Puertas.
- Herramientas.

Clave

Y todas las existencias del mercado en material de bricolaje de madera.

ABIERTO YA!

Tenemos practicamente de todo lo que necesitas. Ven a BRICOLAR y lo comprobarás.

PASEO FERROCARRIL 5/N FRENTE COLEGIO LA SALLE • TEL. 551250 • MANACOR

BRICOLAR
H I P E R M A D E R A
Hay que tener madera para ser un manitas
HORARIO:
De 9 a 13 hrs. - 15 a 20 hrs.
Sábados de 9 a 13 hrs.

A Pepe Dagnino, una amistat perduda

Quan, pel setembre del 89 i essent president de la comissió de Cultura i un bon amic teu, et vaig organitzar una exposició de ceràmica a *Sa Nostra* i et vaig comprar per l'Ajuntament la peça més cara de l'exposició, no em podia imaginar mai que aquella mateixa amistat pogués caure tan baix com la posares tu al plenari del 5 de març, quan em reclamares públicament una ceràmica que m'havies regalat en aquella exposició en reconeixement de la nostra amistat i dels favors que com amic t'havia fet. He de reconèixer que em deixares de pedra quan em retregueres que me l'havies regalada per dur-la a l'Ajuntament.

¿No trobes més lògic, Pepe, si és ver que volies tenir un detall amb l'Ajuntament, que hagués estat més oportú fer el regal després de cobrar els cinc milions de les escultures de Cala Millor? ¿O no és més cert que preferies tenir aquest detall amb algun altre regidor, abans de fer-ho amb l'Ajuntament?

Pepe, la consciència a vegades ens fa la traveta, i pens que això és el que t'ha fet a tu quan, demostrant molt poca intel·ligència, et deixares dur per la ràbia i demanares el que ja no era teu. A manca d'arguments lògics t'has volgut amagar darrera la mentida i la falsetat, mostrant així la teva hipocresia i poca serietat. Després d'això només puc sentir llàstima per tu, ja que no queda res d'aquell amic que vaig conèixer i vaig tenir.

D'ençà que estic en política, Pepe, i supòs que a la teva dona li ha passat el mateix, he hagut de dir que no a molts de regals que es presentaven per interessos o favors, però t'he de reconèixer que encara no ho he hagut de fer mai amb cap regal d'un amic meu. Per això tampoc no ho vaig fer fa dos anys i mig amb el teu, ja que creia sincerament que venia per amistat i sense cap altre interès.

Com amic, tu saps que tenc altres ceràmiques teves, comprades al preu que tu has volgut, i que quan he hagut de fer qualche regal he vengut a comprar-te'l a tu.

Com amic, tu saps que he fet comprar moltes ceràmiques teves a amistats i coneguts, a més de presentar-te gent relacionada amb l'art, per ajudar-te a vendre obres.

Com amic, tu saps que malgrat no estar dins el govern era l'únic regidor que duia un seguiment de les escultures de Cala Millor, donant, quan ho requeries, els meus consells i ajudes que sempre vares trobar.

No dubt que dins el poble de Sant Llorenç hi trobares altres amistats, però crec que molt poques han fet el que jo he fet per tu. Clar que ho feia perquè érem amics i perquè tots dos reconeixíem aquella amistat que, comprensiblement, tu volgues agrair regalant-me una ceràmica, com sé que ho has fet amb altres amics únicament per amistat i sense esperar res a canvi, com fan els amics.

No puc negar que la nostra amistat era pública i coneguda per tothom, per això m'agradaria sebre si durant aquests dos anys i mig que fa que tenc la ceràmica a cameva has insinuat mai a qualcú que era de l'Ajuntament. Tu saps que tant tu com la teva dona heu vist més de dues vegades aquella ceràmica dins cameva, com l'han vista tots els meus visitants, que

com tu saps no són pocs. M'agradaria saber si durant aquests dos anys i mig que no has vist la ceràmica dins l'Ajuntament, com era el teu suposat desig, has insinuat o has demanat mai on era.

M'agradaria, Pepe, que la gent, quan perd l'amistat, fos suficient persona per conservar, almanco, la dignitat, i que mai no es pogués rebaijar tant com ho has fet tu. Avui, quan sols queden els records agradables d'aquella amistat, som incapaç de mantenir dins cameva aquella ceràmica que vaig rebre d'una amistat avui inexistent. Per això, i perquè no es faci malbé, crec que el lloc més adequat per ella és el Museu Arqueològic Municipal, que, com tu saps, vaig iniciar juntament amb altra gent il·lusionada per conservar el nostre patrimoni artístic i cultural.

Crec que aquesta decisió t'omplirà de goig, ja que tant tu com la teva dona heu demostrat, principalment durant aquests mesos que duim de legislatura, l'estima que senti pel Museu, i estic segur que tenir-hi una peça dedins és una cosa que no tothom aconsegueix. Per això, Pepe, he decidit donar en dipòsit la meua ceràmica al Museu Arqueològic Municipal, amb la idea, també, d'obrir les portes a altres possibles donacions i adquisicions, per arribar a fer un Museu digne del nostre poble, on hi cabin tota casta d'obres.

Per acabar et vull dir que ja de jove he viscut la política molt d'aprop, i encara que moltes vegades sigui bruta i difícil val la pena dedicar-hi un temps; però crec sincerament que no ho paga deixar i perdre altres coses per ella, com per exemple la família o les bones amistats.

Dignament,

Antoni Sansó

Amic dels seus amics

Evasió a la ciutat del '92

És curiós que anar en avió pugui canviar l'estat d'ànim d'una persona. Realment volar et fa sentir lliure i per damunt tota preocupació. Fins i tot, si t'hi recrees, en el vol, no voldràs que aquest acabi tan aviat.

Quan arribes, una vegada aclimatat al nou clima -Ehem- et sents a un espai completament nou, que ja saps que ho és, d'acord? però, a més a més, t'hi sents. Desitges que tot sia sorpresa: fas els possibles per a que el fet de servir-te un cafè un cambrer sia una cosa insòlita. També per a integrar-te aviat: Caminava amb uns aires de xuleria poc habituals en mi per dissimular ser un nou-vengut, i no ser objecte de les trampes dels més vius. Sobretot al barri antic o xino.

Passen les hores i no pots evitar comparar la ciutat amb d'altres que has conegut; una idea equivocada que rebuig i, lliure de prejudicis i conceptes anteriors, segueix bo i fixant-me en els edificis, el ritme i la gent, elements amb els que una ciutat pren forma. Com per exemple, l'amplitud de les Rambles i la forta impressió d'uns coloms que volen ran del meu cap. També forta la impressió d'un colom que ja no volaria més, al carrer dels Escudellers. Dia primer.

Amb els ballarins de viatge, al palau sols hi érem Apolo, el seu amic Adonis i l'autor d'aquestes memòries.

Perdonau, lectors, també hi eren

una moixa i el seu fill, l'eunuc que dormia amb mi, i que va deixar l'abric del meu germà tot ple dels seus bells cabells rossos. Dormir amb ell va ser una nova emoció, com també ho va ser llegir *La mort i la primavera*, experiències que no cal viatjar per fer-les, però que és viatjant quan te n'adones que pots abastar-les. Vos feis una idea de la cultura d'aquests animals, que conviuen amb gent dels oficis d'escriure, disseny, dansa, i escolten en Bach a totes hores?

Al sopar amb els mallorquins, Le Corbussier va relatar una d'aquelles anècdotes que se solen contar als sopars, però que per la seva qualitat em permet de posar-la damunt paper: *"Hi havia un senyor vell que feia fotos de carnet amb càmeres velles a un magatzem polsós, també de càmeres velles, amb una jaqueta també plena de pols.*

A l'hora de fer-li el retrat li va agafar el cap amb un ferro destinat a aquesta funció i li va pregar que rigués; aquest jove, sabent que la foto estava destinada a usos seriosos es resistia a riure. Però el senyor de la jaqueta era més tossut i es va posar a fer carusses i gestos fins a provocar la rialla del model i estirar la cordeta de la càmera".

Vos puc assegurar que la foto supera les actuacions més memorables dels millors còmics televisius en els seus efectes irrisoris.

I amb tot això, cap al poble. Dia segon.

Pere Galmés

Un de Paul Verlaine

Trad.

Jaume Galmés

EN SORDINA

Sossegats en el capvespre
Que les branques altes fan,
Penetrem bé el nostre amor
D'aquest silenci pregon.

Fonguem-nos els cors, les ànimes
I els sentits extasiats
Entre les vagues llangors
Dels pins i les arboceres.

Mig acluca'ls, els teus ulls,
Al teu pit creua els teus braços,
I dins el cor adormit
No hi deixis entrar propòsits.

Deixem-nos persuadir
Pel buf bressolador i dolç,
Que ve als teus peus a ondular
Les ones d'herbei rogenic.

I quan, solemne, la nit
Dels roures negres caurà,
Veu del nostre desesper,
El rossinyol cantarà.

—INSTAL·LACIONS SANITÀRIES—

C/. NOU, 37 - Tel. 83 82 99 SANT LLORENÇ

Després d'una pausa de 2 mesos, la pàgina de Gastromania va fer una visita a la propietària del bar Susan, que estava al carrer de Sant Llorenç, 23 i la propietària era Na Francesca Sureda Brunet Rossa.

A més a més de bar també era restaurant i es feien menjars, tapes o variats i entrepans.

Aquest bar es va obrir fa 24 o 25 anys i fa 11 anys que es va tancar perquè el seu fill no volia seguir amb el negoci.

Na Francesca és una persona que tota la vida li ha agradat el tema de la cuina. Tots els seus clients sempre li donaven l'enhorabona dels menjars que els feia i el plat de gran especialitat era el calamar torrat que el feia segons les darreres normes de la dietètica actual. Els plats que així ho requerien anaven acompanyats de mionessa, que també la feia ella, i val a dir que no hi va haver mai cap intoxicació.

Ella se'n recorda que quan va posar el bar no tenia cafetera, però la va posar després d'un any i que el cafè valia 3 pessetes i l'any següent 4 pessetes. Ella solia fer una gran varietat de tapes: calamars a la romana, calamars amb salsa, fetge i ronyons amb salsa i també feia freixura els dissabtes.

També feia menús per la gent que hi volgués anar a dinar, els plats que solia fer eren: pollastre rostit, bistecs o costelles fruites o torrades, calamar torrat, albergínies farcides, escaldums amb pilotes, etc. I quan hi havia fixos, per exemple els que varen posar les faroles, els feia dos plats a més a

més pa i vi i tot això els costava 200 o 300 pessetes, amb el menú no hi havia mai dolç, sinó que hi havia fruita.

Els variats que feia valien 20 pessetes els petits i 35 els grossos, però el Greip o el vermut no entrava amb aquest preu.

També feia entrepans de pa-amb-oli amb anxoves o boquerons.

Ens va explicar que quan venien els representats amb el tren li duïen el peix fresc de Ciutat. Aquests representats moltes de vegades quedaven a dormir a ca seva si no se'n podien anar amb el tren, ella els deixava un quartó perquè poguessin descansar i passar la nit.

La carn la comprava a la carnisseria de *Ca'n Migollo*; fins des cap d'un any no va tenir conservadora i això feia que cada dia hagués d'anar a comprar la carn.

El bar tenia unes 10 taules, ella era la cuinera, el seu marit i el seu fill, eren els cambrers i quan hi havia molta de feina en posaven un altre.

També ens va explicar que el primer refresc que s'hi va fer va esser per la 1ª Comunió de Na Francesca Melera; i el menú valia 150 pessetes i estava compost de: entremesos, molt ben col·locats i fets amb un gran creació, pollastre rostit, tortada, gelat, vi i xampany.

RECEPTA

Fetge de porc amb salsa

Ingredients:

- fetge de porc
- ceba
- tomàtiga
- all
- xerés
- pebre bo
- aigua
- sal
- oli

Posam l'oli dins una greixonera, es dóna una giradeta al fetge, s'hi afegeix la ceba rallada, un all trossetjat i una tomàtiga, tot això condimentat amb el pebre bo i la sal. Després hi posam l'aigua i el xerés i es deixa coure molt a poc a poc, deixant-se sentir el glec-glec.

CONSELL

Aprofitant la temporada de les sípies, us aconsellam fer arròs negre amb sípia. La recepta la podeu trobar al llibre *Mallorca y su cocina* de Mestre Tomeu Esteva. I si qualcú no el té, em pot telefonar i li donaré la recepta.

Antònia Garcia

Aquest curs escolar 91-92 els Serveis Educatius Municipals de Sant Llorenç es proposaren elaborar un programa d'educació viària i oferir-lo als centres escolars del municipi. Compta amb la participació de professionals del món educatiu (serveis educatius, professorat) i de la policia municipal.

L'objectiu del programa és iniciar el nin en el tema del trànsit: normes, senyals... i educar-lo en una major consciència ciutadana, encaminada a valorar la normativa vial.

Moltes eren les raons que justificaven la posada en marxa d'aquest programa:

1) La demanda del professorat que, conscient de la necessitat d'obrir el centre al carrer, veu en l'educació viària un tema prioritari d'estudi.

2) La conscienciació de la Corporació municipal de la creixent complexitat del trànsit dins els nuclis de població i la constatació de la necessitat d'utilitzar tots els recursos, inclosa l'educació, per intentar minvar aquesta problemàtica.

3) L'interés de la policia municipal per dur a terme una tasca preventiva en relació als accidents de trànsit des dels primers anys d'escolarització, pretenent amb aquesta disminuir el grau d'accidentalitat dins la població jove, estadísticament constatat per la Direcció General de Trànsit.

4) L'aprovació de la nova Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu, que planteja una nova organització de les ensenyances a impartir, i inclou dins el disseny curricular noves disciplines com l'educació ambiental, l'educació per a la pau, etc., entre les quals es contempla l'educació viària.

Una vegada analitzades aquestes raons, els serveis educatius es proposaren incidir-hi i donar suport a l'estudi d'aquesta temàtica dissenyant un programa que lligui el món educatiu amb el vial; és a dir, la labor del professorat amb una implicació educativa de la policia municipal.

Les tasques de coordinació van a càrrec del tècnic del servei responsable del programa, i l'execució la porten a terme els mestres dins l'aula (alguns centres escolars han destinat una aula exclusivament a l'educació vial), amb la col·laboració de la policia municipal, que és un dels elements humans més importants per les tasques que realitza en el desenvolupament del programa: xerrades-col·loqui, muntatge i actuació en el parc infantil de trànsit, posa a la disposició dels centres la visita dirigida a les seves dependències, etc.

El programa elaborat s'ha basat en els objectius exposats a l'ordre del MEC del 18 de febrer de 1980 sobre la incorporació de l'Educació Vial als nivells de preescolar i d'EGB i, en realitat, es tracta de tres programes: un per a preescolar i cycle inicial, un per a cycle mitjà i un per a cycle superior.

Els tres programes segueixen la mateixa estructura:

a) Presentació del programa.

b) Objectius.

c) Index de sessions.

d) Sessions. On s'especifica l'ordre, el tema que es tracta, la duració prevista, l'objectiu general, els continguts que es treballen, les activitats concretes i la metodologia.

Quant als continguts, a preescolar i cycle inicial, a partir de la visualitza-

ció d'un video, es treballen especialment els comportaments que com a vianants els nins han d'adquirir per a la seva seguretat (com el travessar el carrer correctament), encara que també es treballen els comportaments adequats com a viatger (tant de transport públic com particular) i el coneixement de la figura i funcions del municipal. Es té en compte que aquesta és la fase d'iniciació al fènomen del trànsit en què l'alumne ha de captar les regles de circulació i adaptar-s'hi en raó de la seva pròpia seguretat.

En el cycle mitjà, a més de les normes i hàbits bàsics de comportament i prudència en la utilització de les vies públiques, ja es treballa el coneixement, identificació i respecte dels diversos senyals reguladors del trànsit. El fet que l'al·lot s'hagi convertit en usuari intependitzat de les vies públiques de l'entorn implica la necessitat d'incidir en el coneixement dels elements fonamentals del trànsit, de les normes i senyals.

I pel que fa al cycle superior, el tema central de treball és el de la conducció de bicicletes. El fet que el nin hagi passat d'esser prioritàriament vianant a conductor fa que els temes de comportament com a vianant i com a viatger es tractin en forma de revisió.

Joana Sureda * SMOE

Carmen

El passat dia 26 es va estrenar al Teatre Principal de Palma l'òpera Carmen, de Georges Bizet. Abans de fer referència a la representació voldria comentar un afer que ha aixecat polèmica, els sobretitulats. Per a la gent que no ho hagi seguit, dues lletres per explicar-ho. La Conselleria de Cultura va encarregar la sobretitulació de l'òpera a Lluís Cerdó; el treball d'aquest senyor, com és habitual a la Conselleria, va esser corregit pel corrector de català i l'hi varen normalitzar; conseqüència, el cel va tocar en la terra i es va encendre la polèmica, que si col·loquial, que si literari, fins que va haver de venir la senyora Aina Moll i en una carta dirigida al diari instigador de la polèmica (adivinin quin) va haver de posar les coses en el seu lloc. Jo, des d'aquí, voldria encetar un altre front polèmic. Per què dos sobretitulats? Quin és l'idioma que intentem normalitzar? La veritat és que la direcció del Teatre Principal en qüestions d'idioma té uns escrúpols que de vegades fan riure i en aquest cas, nosa. El fet de sobretitular les òperes és un pas endavant cap a la comprensió i introducció de la gent del carrer dins aquest món. Fins aquí bé, però els sobretitulats són molt lents i despisten l'atenció del qui mira l'escenari, així que imaginin's quan és per partida doble, en dos colors diferents (vermell l'espanyol i groc el català) i que, a més a més, no estan sincronitzats. Així que des d'aquí deman, en benefici de tots, un poc de sentit comú, un sol sobretitulat, i un poc de mossegar-se la llengua.

Anem a la representació i amb els cantants, que varen esser el millor. Irene Zaric compon una Carmen molt creïble, amb un físic adequat i una veu correcta, la seva actuació va arribar al públic que l'hi va agrair. Fabio Armiliato (Don José) és un tenor que canta sense facilitat, però que al final fa tot el que ha de fer, així i tot transmet un punt de patiment i el seu

personatge queda un tant rígid. Mario Chingari no és un Escamillo, excessivament generós en la tesitura alta fins al punt d'exagerar la interpretació; desafina clarament en les notes greus. El millor de la nit va esser Maria Gallego (Micaela) amb una emissió de veu pulcríssima, una sensibilitat a flor de pell i una actuació continguda i correctíssima, va compondre una Micaela per recordar. L'orquestra, dirigida per l'habitual Fabiano Mónica, va estar correcta, dins el que ens té acostumats; fluixa la secció de corda però és que, incomprensiblement, hi faltaven els primers faristols. Una sorpresa agradable va esser del cor, que d'ençà que el dirigeix Francesc Bonnin millora de funció en funció, contundent en la part vocal, tal vegada un poc rígid en escena.

La direcció escènica i l'escenografia, com és habitual en les produccions pròpies, varen anar a càrrec de Seraff Guiscafré i Miguel Massip i passen sense pena ni glòria, amb solucions poc originals per no dir poc afortunades, com la del darrer acte, on ens varen enflocar, primer un quadre flamenc amb guitarra amplificada i després una escena final amb dos plans diferents, un primer amb el duo final i un segon amb el cor sobre l'escenari (ha d'esser un cor intern) que s'anava il·luminant a cada intervenció. De cine.

Il barbiere di Siviglia

En ocasió del Bicentenari del naixement de Rossini, s'estrenà el segon títol de la temporada d'òpera al Teatre Principal, Il Barbiere di Siviglia.

Aquesta òpera és una coproducció del Teatre Principal de Palma, el Pérez Galdós de Gran Canaria, l'Angel Guimerà de Tenerife i el Campoamor d'Oviedo. Crec que és la primera coproducció en què participa el Teatre Principal i és un bon sistema per aconseguir reduir els costos, que són

molts, en la producció operística.

L'estrena fou un poc accidentada. Per començar el director musical Giuliano Carella va haver de repetir la introducció perquè al tècnic de so se li va disparar un micròfon, que supòs i dic supòs perquè no el varen tornar sentir, era per amplificar el clave i la guitarra, malgrat això el director no es desanimà i va fer una esplèndida lectura de la partitura, acompanyat d'una més que correcta orquestra, aquesta vegada sí, amb els primers faristols. El que no va esser tan correcte va esser el pobre D. Bartolo, Mattia Nicolini, que casi va treure "sa fel per sa boca" intentant seguir el tempo que correctíssimament marcava el director. El mateix caldria dir del D. Basilio de Pedro Farrés que ens va tenir el cor en un puny amb les seves indecisions rítmiques. Poca cosa a dir del tenor Ernesto Palacio (Comte d'Almaviva) perquè, la desgràcia continua, com ens va advertir bilingüement la direcció de la sala, estava queixat d'un procés faringític, malgrat el qual i perquè li feia molta il·lusió, va cantar. Un poc nerviosa, és d'entendre després de tot això, va cantar Maite Arruabarrena (Rosina), que malgrat equivocar-se en els melismes, ja saben allò de aaaaaaa, té una bonica veu, molt igualada, encara que no massa poderosa. Hem de dir a tot això que la pobra va haver de lluitar amb una escenografia nefasta, amb unes falses perspectives que marejaven i amb una encara més marejadora estructura(?) mòbil que pujava i baixava per una espècie d'escala de caragol sense barana, estretíssima, on el mèrit era no trabucar. He deixat el millor per al final. Carlos Alvarez (Fígaro) va esser de molt el millor de la funció, amb una dicció claríssima, una veu àgil i ben timbrada i la desimboltura que el paper demana, va esser, juntament amb Giuliano Carella, l'únic notable en una nit de desgràcies.

MOTS CREUATS

Horitzontals: 1.-Tempestat de vent acompanyat de pluja, neu, pedra. De les dues peces que componen l'antenna, la inferior, que mira a proa. 2.-Antiga ciutat italiana, pàtria d'en Parménides i en Zenón. Viu, atrevit. 3.-Frare d'estepa. Túnica de tela blanca que els sacerdots es posen sobre l'hàbit i l'amit per celebrar la missa. 4.-Sofrir una evolució. 5.-Arrel. Redueix gra i altres materials a pols o petits fragments per compressió i superfície aspra. Nou més un. 6.-Ventet suau. Dita obscura i inexplicable. Símbol del nitrògen. 7.-Al rev., moneda de diferents valors. Dit d'alguna cosa que és ella tota sola, pelada, sense acompanyament de res. Es el femení de l'adjectiu possessiu mon. 8.-Terminació verbal. Estimar. Contracció del mot ca (casa) i l'article en. 9.-Símbol del sofre. Res. Molt poc freqüent. Pertanyent als aris. 10.-La Primera. Reunió per a discutir públicament d'assumptes polítics o socials. Cent mil. 11.-Llenca de mar entre dues terres pròximes. En els cinc buits següents posau-hi vocals, excepte les vocals o i u. 12.-Dues de ben iguals. Cansat. Torbament de l'ànim, esp. sobtós i fort, en presència d'un perill real o imaginari.

Verticals: 1.-Llibre per aprendre les lletres. Nota musical. 2.-Lloc plantat d'oliveres. Constel·lació austral al sud de la cua d'Escorpió. 3.-Posar rètols. Símbol de l'oxígen. La se-

gona. 4.-Cadascuna de les barres de ferro o acer amb què es formen les vies d'un ferrocarril. Híbrid de cavall i somera o d'ase i egua. 5.-Nom de lletra. Que serveix per a contar. Vocal. Símbol del sofre. Magatzem d'articles de primera necessitat on els consumidors poden adquirir-los amb més economia que a les botigues. Consonant. 7.-Discurs violent contra algú o alguna cosa. 8.-Terminació verbal. Nom de lletra. Nom de les geraniàcies pertanyents al gènere Geranium. 9.-Talent. Mil cent. Protuberància a l'esquena produïda per una desviació de la columna vertebral. 10.-Amagada. Gos. Vocal. 11.-Planta perenne de tronc elevat i llenyós que ordinàriament no presenta branques sinó des de certa altura. Fer perdre la frescor. 12.-Consonant. Nom de lletra. Dit de les persones que convenen en un mateix parer.

BROU DE LLETRES

U D L R N U N I C D O
U N I C O R N A U B C
N R D G N I G F N E D
I A C I N U H R I D E
C B C D U N A I F C A
A E L T S C N L A L E
M D E R I R E E M S T
E E R F A V E G I E A
N C I T I L I V L U T
T N N N T O N A I A I
U B U C N I R I A N N
C D E L B I N U R T U
D C U E M R O F I N U
D R S B C D E F B U N

Si mirau bé, dins aquest brou de lletres hi trobareu deu paraules que comencen amb UNI.

Solució als mots creuats

Horitzontals: 1.-Borrasca. Car. 2.-Elea. Arter. 3.-Citinet. Alba. 4.-Evolucionar. 5.-Rel. Mol. Deu. 6.-Ora. Enigma. N. 7.-Lar. Ronc. Ma. 8.-Er. Amar. Can. 9.-S. O. Rara. Ari. 10.-A. Miting. Cm. 11.-Freu. Aie. Ie. 12.-Aa. Las. Por.

Verticals: 1.-Beceroles. Fa. 2.-Oli-

verar. Ara. 3.-Retolar. O. E. 4.-Rail. Mul. 5.-A. Numerari. A. 6.-S. Economat. S. 7.-Catilinaria. 8.-Ar. O. Gerani. 9.-Tan. Mc. Gep. 10.-Celda. Ca. O. 11.-Arbre. Marcir. 12.-R. A. Unanime.

Solució al brou de lletres

Unicorn, únicament, unificar, unifamiliar, única, unible, univers, unitat, unir, uniforme.

Demografia

DEFUNCIONS

Na Maria Llinàs Roig, viuda, mor a Sant Llorenç dia 5 d'abril, tenia 84 anys. Descansi en pau.

N'Antoni Riera Estrany, viudo, morí a Sant Llorenç dia 12, tenia 80 anys. Al Cel sia.

Na Margalida Servera Riera, viuda, va morir a Sant Llorenç dia 16, tenia 82 anys. Al Cel sia.

MATRIMONIS

Dia 11 d'abril feren l'esclafit a Sant Llorenç en Pedro Barceló Muntaner i na Mª Magdalena Francia Pascual. Que tot els sigui enhorabona.

NAIXEMENTS

Na Mª Eleonor Devik Servera, filla den Hans Tommy i na Margalida, neix a Sant Llorenç dia 5 d'abril. Salut!

En Melcior Javier Jaume Llinàs, fill den Josep i N'Aina, neix a Sant Llorenç dia 18. Enhorabona!

Maria Galmés

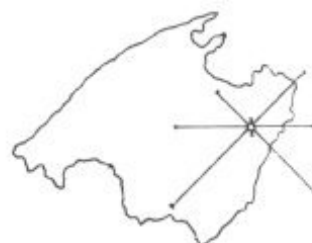
Resum comparatiu del mes

	1991
Temperatura màxima	23'5
Temperatura mínima	3
Temperatura mitja	13
Temp. màx. mitja	17'6
Temp. mín. mitja	8'4
Pluja (l/m2)	17'3
Boires	1
Gelades	-
Tempestes	1
Granissades	-
Dies de cel serè	6
Dies de cel nuvolat	15
Dies de cel cobert	10
Pols d'Àfrica	4

Pluja en el terme

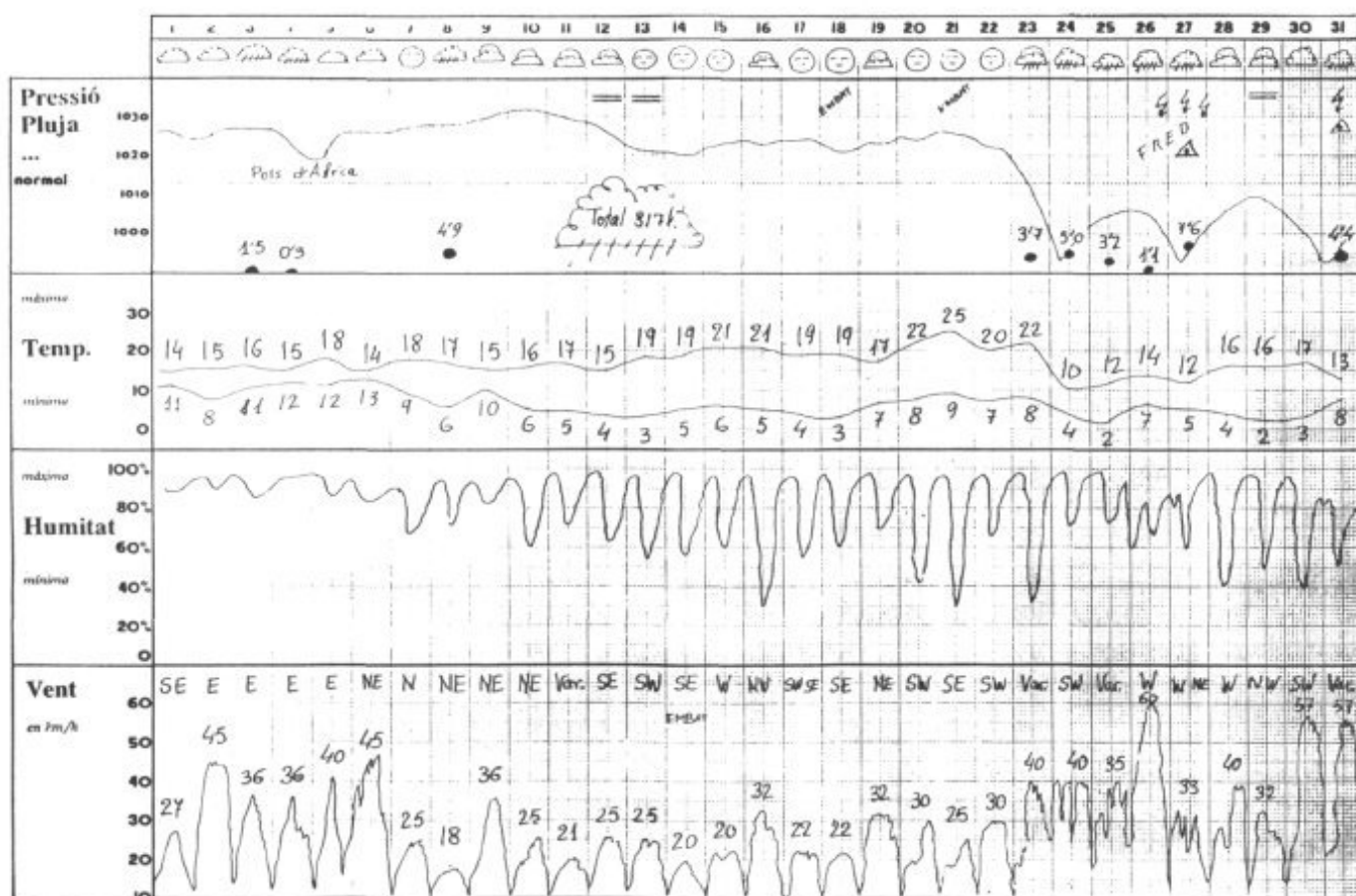
1992		
Son Roca	32	
Son Vives (Ca'n Pedro)	37	
Ses Planes (Ca'n Toni)	42	
Sa Fontpella	33	
Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	31'7	
(Se necessiten col.laboradors de qualsevol part d'es nostro terme).		

Des d'on ha bufat el vent

Ca'n Xesc

Estació pluviomètrica B-480
Sant Llorenç

CINQUÈ CENTENARI DE L'ENCONTRE ENTRE EUROPA I AMÈRICA * OLIMPIADA

ANIVERSARI DE LA UNITAT D'ESPANYA * COMMEMORACIÓ DE L'EXPULSIÓ DELS MU

SULMANS I ELS JUEUS D'ESPANYA * EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE SEVILLA * MADRID CUL

TURAL * INDEPENDÈNCIA DE SANT LLORENÇ DES CAR-DASSAR * TRIAU

Els folls anys 20

Les imatges estereotipades i les generalitzacions sempre solen resultar enganyoses.

La força dels mitjans de comunicació -cultura McLuhan que en diuen- deixa tal empremta en la manera de pensar actual que les deduccions lògiques referides al Sant Llorenç, ahir, difícilment tenen res a veure amb la realitat.

Els gàngsters i la llei seca. Les dones amb falda i cabells curts, amb cigarra a la boca, collar i escotadura llarga. El *charleston* i la vida llibertina... són imatges interioritzades d'una època que pertany a altres cultures però que res a veure tenen amb el nostre poble.

Possiblement i, considerant d'una banda l'alt grau d'analfabetisme i de l'altra la poca incidència i el control de la premsa escrita, els llorencins ni se n'adonaren de la famosa follia dels anys 20.

Aquí una de les preocupacions generalitzades era passar l'hivern, especular sobre si l'anyada seria suficient per a poder pujar la barquera...

I també, sens dubte, una altra preocupació relativa i potser inconscient, era la percepció que, de cada família tenia el poder. I una part importantíssima del poder era copada per l'església (parròquia, moviments juvenils, escoles...).

.....

La fotografia mostra els nins de primera comunió de l'any 1922.

Bé, tots els nins de primera comunió no, els nins de primera comunió que anaven a S'Escola Nova, l'escola parroquial inaugurada amb el nom de la doctora Mostessori.

M'agrada molt la fotografia. Per molts de motius, per això pens que és una excel·lent fotografia per tancar

aquesta llarga secció -10 anys- de Flor de Card que és *Sant Llorenç, ahir*.

Per una banda, és l'única de les fotografies antigues que m'han regalat.

Però, a més, res no resulta gratuït. El nombre d'infants i la seva presumpta selecció. La posició dels vicaris Rafel Garcies de Ses Salines i Joan Galmés de Sant Llorenç (a mà dreta), capell en la mà. La situació de l'emblematíc Pere-Antoni Santandreu *Es rector Teco*) que abans havia estat vicari del rector Jaume Pascual, amb el bonet al cap. Les cortines i la paret que es destria al darrera. Les cares dels nins... Per a mi, és tot un poema.

He intentat esbrinar els noms dels infants, he mostrat la fotografia a diverses persones que havien nascut a l'entorn de l'any 15, però no me n'han sabut donar clàries, car uns vivien a foravila, altres anaven a escola amb el mestre, altres no n'han conegut cap...

Considerant les fesomies, deduec que dels tres que hi ha a la fila del darrera el del centre podria ésser l'amo en Tomeu Robl -hi ha certa semblança amb el seu nét Gaspar- i el de la dreta l'amo en Llorenç Melis, però són simples deduccions.

Tancar una secció sempre resulta una mica agre-dolç. Recordes anècdotes, errors, moments gratificants... i a l'hora de passar comptes, almanco en aquest cas, es reaviva el profund agraïment envers aquest ample grapat de llorencins que han anat oferint velles fotografies, mes rera mes, al llarg d'aquests deu anys.

De totes maneres, i en contra del que pensàvem al principi, la font encara raja, hi ha moltes IMATGES que mereixen mitja pàgina a la revista.

Guillem Pont

